

vechten bij brand gelijk stond aan het tegenspreken van een schepenvonnis³⁰⁹). Van Ravesteyn verwerpt de veronderstelling dat de leiding van de blussingswerkzaamheden zou berusten bij de brugmeesters van de vierendelen. Aan hen was de taak opgedragen om te zorgen voor de verlichting bij brand. Elke brugmeester moest daartoe over een 'vuurpan', een soort fakkel, beschikken, met daarbij honderd toortsen. Na het luiden van de brandklok moesten de brugmeesters de vuurpan naar de brand brengen of laten brengen. Vervolgens moesten de brugmeesters, of degenen die zij, op kosten van het vierendeel, naar de brand gestuurd hadden, bij de vuurpan blijven tot de brand was afgelopen³¹⁰).

Terecht stelt Van Ravesteyn vast, dat de aanwezigheid van de brugmeesters bij de brand niet verplicht was, aangezien zij iemand anders met de vuurpan op weg mochten sturen. Bovendien zou het bewaken van de vuurpan de uitoefening van het bevel van de blussingswerkzaamheden belemmeren³¹¹). Nu merkt Van Ravesteyn in hetzelfde artikel op, dat andere steden brandmeesters kenden, per vierendeel³¹²). Aangezien hiervan uit de Rotterdamse bronnen niets blijkt, moet de vraag wie het commando bij de brandbestrijding had, onbeantwoord blijven. Dat het stadsbestuur ordeverstoringen bij brand als net zo'n ernstig vergrijp zag als het tegenspreken van een schepenvonnis, lijkt mij geen voldoende bewijs voor Van Ravesteys mening dat de schepenen het bevel voerden. Wel is het duidelijk dat het stadsbestuur de brandpreventie als een zeer belangrijke taak heeft gezien, hetgeen tot uiting komt in de uitvoerige wetgeving, die in de loop van de vijftiende eeuw nog aanzienlijk werd uitgebreid.

5. Reglementering van handel en bedrijf

Het economisch leven in Rotterdam aan het begin van de vijftiende eeuw is beschreven door Sneller, die een beeld schetst van een kleine Hollandse stad, met een nog ten dele agrarisch karakter. De meeste bedrijven behoorden tot de verzorgende sector, zoals slagers, bakkers, brouwers, schoenmakers en smeden³¹³). Sinds het midden van de veertiende eeuw ontwikkelde Rotterdam zich langzaam als handels- en vissersplaats, met enige industrie. De betekenis hiervan moet echter niet overschat worden, waarbij men moet bedenken dat steden als Dordrecht en Delft in het begin van de vijftiende eeuw veel groter en aanzienlijker waren dan Rotterdam³¹⁴).

Het oudste keurboek bevat voornamelijk bepalingen over de